

bodo dijaki poučevali o jugoslovanskih razmerah. Vodstvo vseučilišča prosi za vzorce slovenske literature. Med njimi omenja pisatelja Frana Levstika in njegovega „Martina Krpana“. Rojak John Jager preskrbi prevod v angleščino.

Iz Jugoslavije.

— **Odložitev učiteljskega kongresa.** Narodna Prosveta piše: Pokrajinska učiteljska društva iz Splita, Ljubljane in dr. krajeva svojim pismima izjavila su Glav. Odboru našeg udruženja: da bi učiteljski kongres trebalo odložiti za vreme velikog školskog odmora, kako bi na njemu mogao učestvovati što veći broj pokrajinskih učitelja i učiteljica. Glavni Odbor želeći da ovaj kongres bude veličanstvena manifestacija kako učiteljske svesti i solidarnosti tako i same ideje narodnog jedinstva, odlučio je da se držanje kongresa odloži za 18. jul. t. g. u vreme velik. školskog odmora kako bi što veći broj učit. na njemu mogao učestvovati. Prema tome konačno utvrdjeni dan držanja velikog učiteljskog kongresa sveg učiteljsstva iz kraljevstva SHS jeste 18. julij 1920. Saopštavajući ovo drugovima molimo ih da priredjivanjem zabava, koncerata itd. omoguče materijalno izvodjenje ovog kongresa. Novac od zabava slati Glavnom Odboru Učiteljskog Udruženja — Beograd.

— **Umrli je v pondeljek 26. aprila** po daljšem bolehanju vadniški učitelj v Ljubljani tov. Iv. Krulec. Bil je član Ljubljanskega učit. društva. Dobremu tovarišu prijazen spomin!

— **Kompetenčne prošnje in sedanji promet.** Ker je bilo do 20. aprila razpisanih jako veliko učiteljskih mest, a je bil promet ustavljen že 16. aprila, je samoobsebi umevno, da se morajo v tem slučaju ozirati krajni in okrajni šolski svetli tudi na one kompetenčne prošnje, ki bodo došle po terminu. Da so prošnje zaostale, temu ni krivo učiteljsvo, ampak železničarski štrajk. — Naj se torej počaka toliko časa s sejami, da bo promet in s tem dostavljenje pošte zopet urejeno. — Vsak slučaj, ki bi se ne strinjal s to upravičeno zahtevo, naj se naznani. — Pripetilo se je namreč že, da so prišle kompetenčne prošnje že po sejah kraj in okr. šol. sveta, a kljub temu je odredil višji šolski svet, da so morale upoštevati. — Toliko v vednost kraj in okr. šol. svetom.

— **Usposobljenostni izpiti za ljudske in meščanske šole** se bodo pričeli za kandidate, ki zaradi prometnih ovir niso mogli priti k prvemu roku, v petek, dne 7. maja ob 8. uri. — Izpraševalna komisija za občne ljudske in meščanske šole v Ljubljani.

— **Poverjeništvu za uk in bogočastje** je imenovalo za članico izpraševalne komisije za usposobljenostne preizkušnje za pomožne šole strok. učiteljico Ano Lebarjevo.

— **Na državni obrtni šoli v Ljubljani** se prične II. delni tečaj za izobrazbo učiteljev risanja na obrtnih nadaljevalnih šolah v pondeljek, dne 3. maja t. l. Oni gg. učitelji in učiteljice, ki so vložili prošnje za sprejem, naj se zgledajo t dan ob 8. uri v ravnateljstvu pisarni navedenega zavoda.

— **Izpit za rokotvorni pouk** na ljudskih in pomožnih šolah v obdelavi lesa (strugarstvo, mizarstvo in rezbarstvo) je položil na tukajšnji drž. obrtni šoli tovariš Janko Blaganje, strok. učitelj na prvi meščanski šoli v Ljubljani.

— **Izpraševalna komisija za stenografijo.** V izpraševalno komisijo za slovensko stenografijo v Ljubljani za dobo enega leta t. l. od 1. aprila t. l. do 31. marca 1921 so imenovani: za predsednika višji šolski nadzornik dr. Janko Bezjak; za člane: ravnatelj I. državne gimnazije Fran Novak, prof. Alojzij Tavčar in prof. Ivan Dolenc, za njih namestnike pa profesorji Jernej Pavlin, Josip Marn in Josip Gorčan.

— **Med sobotnimi izgredi na Zaloški cesti** je prifrčala krogla iz puške v gluho-nemnico in sicer v dekliško spalnico v drugem nadstropju. Prevrtala je sredi okna, obrnjenega proti Leonišču, dvoje šip in potem obtičala v nasprotni steni. K sreči je bila takrat spalnica prazna, sicer bi najbrž ne bilo brez žrtev, ki bi bile pač več nego nedolžne. —az.—

— **Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«** proslavi 15 letnico svojega obstoja z občnim zborom dne 2. maja t. l. dopoldne v veliki dvorani »Narodnega doma« in s koncertom dne 3. maja t. l. v veliki dvorani »Uniona« s sodelovanjem popolnega orkestra kraljevega gledališča v Ljubljani. Vstopnice za koncert prodaja Dolenčeva trafika v Prešernovi ulici.

— **Jugoslovanska Matica** je prejela od mladine na meščanski šoli v Ribnici sledeči dopis: »Gojili smo vročo željo, da

bi pomagali svojim bratom, trpečim dijakom v zasadenem ozemlju. Zato smo se namenili prirediti predstave. In res — posrečilo se nam je. S pomočjo dobrotnikov smo preteklo nedeljo, 18. aprila izvršili svoj namen. Priredili smo predstavo »Človeški poklic«. Pridobili smo s to prireditvijo 1000 K, katere vam pošljemo v zavesti, da s tem razveselimo naše uboge brate. »Zares plemenita mladina!«

— **Prva pevška vaja ljubljanskega učiteljsstva** bo v sredo, dne 5. maja t. l., ob 20. uri v poslopju I. mestne deške ljudske šole na Ledini. Prosimo za polnoštevilno in točno udeležbo.

— **Kmetijska šola na Grmu** priredi meseca maja sledeče dvodnevne tečaje: 1. Perutninarški tečaj: 7. in 8. maja. 2. Živinorejski in mlekarški tečaj: 14. in 15. maja. 4. Tečaj za pridelovanje krme: 20. in 21. maja. Pouk, kateri se začne vsakokrat ob 9. uri dop., bo pri vseh navedenih tečajih združen s praktičnim razkazovanjem na šolskem gospodarskem polju.

— **Društvo za zgradbo cerkve Sv. Savi** prvemu arhiepiskopu in prosvetitelju srbskemu, je razposlalo tudi med Slovence poziv, naj prispevajo za zgradbo spomen-cerkve temu najzaslužnejšemu sinu srbskega naroda. Na nečloveški način so barbari l. 1594. njegovo telo na polju Vračarju v Beogradu sezgali, a srbski narod je vsa ta dolga stoletja živel v njegovem duhu v dnevih slave in v dnevih trpljenja. Danes pa, ko slavi ves jugoslovanski narod svoje vstajenje, je društvo — osnovano že pred 25 leti —, stoječe pod pokroviteljstvom kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev, Petra I., in pod predsedstvom arhiepiskopa beogradskega in mitropolita Srbije Dimitrija, izdalo poziv na vse Jugoslovane, da pristopijo kot člani in zbirajo prispevke. Na polju Vračarju, kjer je zgorelo v barbarskih plamenih truplo velikega narodnega svetca, se bo dvignil veličasten božji hram v njegov spomin, v neposredni bližini pa se zgrade tudi vsi drugi glavni duhovni zavodi pravoslavne cerkve v našem kraljevstvu. Vsi zadevni dopisi in prispevki se naj pošiljajo na naslov: Glavni odbor društva za podizanje hrama Sv. Savi u Beogradu. — Toliko na kratko iz vsebine poziva, ki nam je bil vposlan s prošjo, da ga v listu objavimo.

— **Aprovizačni odbor ljubljanskega učiteljsstva** ima v petek 30. aprila ob pol 6. uri na I. mestni šoli sejo, pri kateri se bo sklepalo o razpoložljivem denarju.

— **Učiteljska tiskarna** je izdala in založila prav lična izučna pisma, katere morajo dajati po predpisih zadružnih pravil obrtne zadruge vajencem, ki so redno dokončali učno dobo. Naroča se jih v tiskarni ali potom »Deželne zveze obrtnih zadrug« v Ljubljani.

— **Članarina in darila za učit. konvikt za l. 1920.** Nadučitelj Vinko Gregorič Ljubljana, K 5. — Učiteljsvo v Petrovčah 10 K. — Društvo učiteljev in šolskih prijateljev ljubljanske okolice 200 K. — Skupaj 215 K. Hvala! — Vsled sklepa zadnjega občnega zbora znaša članarina za letne člane 4 K, za ustanovnike pa 10 kron na leto. Pokrovitelji plačajo enkrat za vselej 200 K. — Jakob Dimnik, blagajnik.

Neodrešena domovina.

— **Na zborovanju delegatov »Zveze jugoslovanskih učiteljskih društev«** v Trstu je v imenu odseka za izvenšolsko delo nato poročal tov. H. Kmet. V svojem uvodnem govoru je poudarjal potrebo, da učitelj sodeluje pri vseh kulturnih društvih, katerih glavni cilj je ljudska izobrazba. V imenu svojega odseka stavlja sledeče predloge:

1. Pozivljajo se učiteljska društva, da opozore svoje člane, naj učiteljsvo deluje na oživotvorjenju oz. naj sodeluje pri vseh naših narodnih društvih, kakor so n. pr. »Ciril-Metodove podružnice«, telovadno društvo »Sokol«, »Bralna društva«, »Pevska društva«, »Kmetijske podružnice« i. dr.

K besedi se oglasi tov. Hreščak, ki pripomni k temu predlogu sledeče: Vse izobraževalno delo je treba, če naj bo res uspešno in koristno, postaviti na trden sistem. Tudi je potrebna organizacija in to naj vzamejo v roke učiteljska društva. V prvi vrsti gojimo predavanja sistematično. Vsako predavanje naj bo sestavljeno s skrbjo in podano tako, da res vzbudi v poslušalcih zanimanje in željo po izobrazbi ter pouku. Sistem bi bilo treba vpeljati tudi v veselice. Vse, kar se ljudstvu podaja, imej neko resnično vrednost, tako pri igrah i. dr. Predlaga zato, naj si vsako učiteljsko društvo ustanovi poseben odsek, ki naj vodi samostojno vso akcijo izobraževanja v šolskem okraju in tudi izven njega.

2. Vodstvo »Zveze« poskrbi vir knjig za naša društva!

3. Vodstvo »Zveze« oz. »Odsek za izvenšolsko delo«, preskrbi serijo predavanj za roditeljske sestanke in tudi splošna predavanja.

4. Vodstvo »Zveze« deluj na to, da se učiteljsvo odstavi, oz. odveže službe pri aprovizacijskih odsekih.

Vsi predlogi odseka so bili enoglasno sprejeti in predsednik se zahvali toplo poročevalcu.

Končno preide delegacija na zadnjo točko dnevnega reda, in tu stavi delegat Hreščak sledeči predlog: Poročevalska služba za list naj se organizira. Vsako društvo določi v ta namen enega člana ki je za izvršitev poročevalskega dela tudi lastnemu društvu odgovoren.

Delegacija se strinja s predlogom in naroči vodstvu »Zveze«, da ga sporoči vsem društvom.

Delegat Požar vpraša, ali velja regulacija učiteljskih plač na Goriškem tudi za Postojno. Učitelji njegovega okraja so v tem oziru precej prikrajšani. Prosi vodstvo »Zveze«, da bi se zavzelo za stvar in jo uredilo. Delegat Urbančič pojasni, da spadata Logatec in Postojna res pod upravo Gorice; zato vabi, naj se odposlanci obeh učiteljskih društev zgledajo v Gorici, po možnosti o priliki zborovanja »Goriškega učiteljskega društva«, da se ta pereča zadeva uredi osebno na pristojnem mestu.

— **Nove plače in večni štrajki.** V zasadenem ozemlju je italijanska vlada že zdavnaj uredila učiteljske plače po takozvanem Bereninijevem načrtu, ni pa plač dala še izvesti po vseh okrajih zasedenega ozemlja. V »Edinosti« z dne 11. t. m. piše nek istrski tovariš: »Danes pišemo že 10. aprila 1920, a doklad še ni in tudi plače še niso urejene. Učiteljsvo na Goriškem in v Postojnskem okraju je plačano že po novem zakonu. Zakaj se ne izplačuje učiteljsvo v Voloskem okraju? Podobne pritožbe prihajajo od učiteljsstva, ki službuje v Koperškem okraju. Na drugi strani se zopet poroča o dvodnevnem štrajku puljskih mestnih učiteljev, ker niso dobili doklad še za mesec februar. Tudi smo čitali pred nekaj dnevi, da je stopilo v enodnevno stavko učiteljsvo mestnih šol v Gorici radi neizplačanih draginjskih doklad. V koliko odgovarjajo vse te vesti istini, ne vemo; pričajo pa vse o »veliki« skrbi, ki jo imajo mero-dajni faktorji v deželi pomaranč za učiteljsvo v okupiranem ozemlju.

— **Slovenska ljudska šola v Gorici** se otvori v »Malem domu«. Magistrat išče sedaj klopi za slovenske šole. Čudno! Okoli 200 klopi je okrajni šolski svet oziroma zastopnik okraj. šol. sveta Karel Mullitsch ukazal vzeti našemu »Šolskemu domu« ter jih izročil magistratu za italijanske šole. To je storil ta zastopnik svojevoljno in kljub protestu od slovenske strani, zakar se bo moral zagovarjati na pristojnem mestu in plačati društvu vso škodo. Za slovenske ljudske šole bi ne bilo potrebno sedaj iskati klopi, ker jih imamo, a je tišči v svojih italijanskih šolah goriški magistrat. Slovenski otroci pa morajo čakati! — Koga bi ne zgrabila sveta jeza nad tolikimi krivicami in svojevoljnostmi, ki jih uganjajo nekateri s poštenim slovenskim ljudstvom v Gorici! Naj si le zapomnijo ti ljudje, da se vsaka krivica bridko maščuje in da bo prišel dan obračuna tudi zanje! — pristavlja »Goriška Straža« v svoji 16. številki z dne 15. aprila.

Po sklepu lista.

V zadnjem Učit. Tov. je pozvalo vodstvo Zaveze okrajna učiteljska društva, da naj volijo delegate za Zavezino delegacijsko zborovanje, ki se bo vršilo v prvi polovici meseca septembra v Celju. Nekatera društva zamenjavajo ta poziv s pozivom Zaveze, da naj vsako društvo skrbi zato, da bo na kongresu v Beogradu častno zastopano. Za kongres se ne volijo delegati, izražena je samo želja, da bi šel od vsakega društva kak član v Beograd.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Fran Marolt.

Last in založba »Zaveza jugoslovanskega učiteljsstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Priloge k
»Jugoslovanski Matici!«

Učiteljskim društvom!

Za leto 1920 znaša Zavezina članarina 120 K. Članarina se plačuje potom domačega društva Zavezinemu blagajniku v Kranju. — Vse izpremembe (prirastek, izstop oz. preselitev) je javiti takoj vodstvu Zaveze v Ljubljani, preselitev in znesek vplačane članarine tudi novemu društvu. To društvo naj tudi takoj sporoči vodstvu novi prirastek s točnim naslovom in kje je bil preje včlanjen. — Kdor le more, naj odšteje takoj celoletno članarino. — Društvo je odgovorno za prijavljene člane. — Pojasnila o Zavezi daje strokovno tajništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna. — Liste reklamirajte takoj, ne pa šele po preteku več mesecev. — Popotnik izhaja četrtletno. — Za neorganizovane znaša Popotnikova naročnina 30 K, Učit. Tovariša 40 K in Zvončka 20 K.

Štev.: 425/20.

Razpis učiteljskih služb v Konjiškem okraju.

1. Sv. Jernej, trirazredna ljudska šola, mesto nadučitelja,
2. Spitalič, trirazredna ljudska šola, mesto nadučitelja in učiteljice,
3. Skomarje, enorazrednica, mesto učitelja-voditelja.
4. Resnik, enorazrednica, mesto učitelja-voditelja.
5. Sv. Kunigunda na Pohorju, dvorazrednica, mesto nadučitelja in učiteljice.
6. Čadramlje, šestrazrednica, mesto učiteljice.

Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo službenim potom do 31. maja 1920 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Okrajni šolski svet Konjice, 21. aprila 1920.

Predsednik: Trstenjak s. r.

Štev.: 221/III.

Razpis učiteljskih služb.

V šolskem okraju v Sv. Lenart v Slov. gor. se razpišejo v stalno nameščenje nastopna učna mesta:

1. Sv. Rupert v Slov. gor. 2 učni mesti; prosto stanovanje.
2. Sv. Jurij v Slov. gor. 2 učni mesti; prosto stanovanje.
3. Sv. Benedikt v Slov. gor. 2 učni mesti; prosto stanovanje.
4. Sv. Lenart v Slov. gor. 1 učno mesto; prosto stanovanje.
5. Sv. Barbara pri Mariboru. 1 učno mesto; prosto stanovanje.

Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo po predpisani službeni poti do dne 16. majnika 1920 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Predsednikov namestnik: Ivan Koropec.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 31. marca 1920 K 125.303-69.

Hranilne vloge se obrestujejo

po 4%.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/26. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vposlanih znamk za 1 K se ne odgovarja.

Spominjajte se rezervnega sklada »Zaveze«!